

1923 június 28

radea-Mare

KÖTŐK, MŰLÁBAK

ovics Mór

vászon nélkül 170...
extraktivtelben 430
szállít nagyban is:
rad), Nagyplactér 10

ru üzletl

1548

str. Reg. Maria 6

LET"-ben!!

gyár

önlegesség

1498

t kaphatók!

ester

-u.) 35

ine

ARSASÁG

nyork

napban.
szükség.
ratok

esztina)

ött.

gosításokat nyof.
zolgal a

S. A. R.

EDIA

Ara 3 lej

UJ KELET

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — 620

Félévre — 320

Negyedévre — 170

Egy hónapra — 60

Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej

Bukarestben — 350

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 20 ck

Egy szám — 120 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 105. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Tamuz 15. — 1923. június 29. Péntek

PILPUL

☆ *Hogy erre mi eddig nem gondoltunk!*
Söt könnyelmű lélekkel hangos zokszóra is fakadt a szánk e kiváló, szociális érzékkel telített és emberszerető intézkedés ellen. Hogy mi még mindig nem ismertük fel a kormány aranyos, jó szivét, amely csak érettünk dobog és haragosra görbült a szánk, amikor a kitünő Vintila mester duplájára emelte fel a dohány és cigaretta árát. Panaszkodni mertünk és rosszindulatúan megrágalmaztuk a kormányt, hogy ugyanakkor, amikor a parlamentben megszavaztatta a drákói szigorúságu uzoratorvényt, ő maga áll elsők az árdragítók sorába és teljesen indokolatlanul felhajtja egy rendkívül fontos tömegszükségleti cikk árát. Ó, mi megdöbbenünk, most persze meakulpázva kell visszaszavaznunk a sötét rágalmat és tünnepélyesen bocsánatért esedeznünk. Mert miért emelte fel a kormány a trafik árát? Talán, hogy több jövedelemhez juttassa a kincstárt, vagy hogy istenőrizze, még nagyobb terheket rójon a polgárok vállára? Szó sincs róla. Pont ellenkezőleg áll a dolog.

Nagyszerű emberbaráti gesztus volt ez a cselekedet. A félhivatalos „Viitorul” nyíltan meg is mondja, minő nemes intenciók vezették a pénzügyminisztert a rendelt kibocsátásánál. „A dohányárak emelése — írja jólértesült lap-társunk — azért határozta el a kormány, hogy ezáltal visszatartsa a lakosságot e káros élvezet-től. Különösen a küzködő hivatalnokosztály helyzetén akart javítani ezzel, mert remélte, hogy a drága cigarettából kevesebbet fognak szívni ezután a tisztviselők s ilyenformán jelentős megtakarításhoz jutnak.” A hajunkat szeret-nénk tépni, hogy erre eddig nem gondoltunk. Pedig olyan egyszerű, mint Kolumbus tojása és világos, mint a júniusi nap. Direkt bünyös mulasztással vádoljuk a kormánylapot, hogy csak most pattantotta ki ezt a szenzációt s hagyta, hogy mi, sötétben botorkálók, panaszok-kal illessük a nagy Vintila megközelíthetetlen személyét. Hát persze, hogy a mi javunkat akarja a kormány. Nevelni akar bennünket, rossz gyermekeket és elveszi kezünkől a veszedel-mes játékszert. És milyen bölcsen, mennyi tapintattal cselekszi ezt. Nem brutális erőszak-kal, nem kegyetlen kényszerintézkedésekkel, de a jó apa kegyes csalásával.

A Viitorul magyarázata mint villámcsa-pás világítja meg előttünk a kormány számos intézkedését, amelyeket eddig rossznak ítéltünk és amelyek ellen küzdöttünk. Most már értjük, miért volt az utóbbi években olyan számos politikai letartóztatás, miért kellett a tisztvisel-ők elnökének Vakarestiben üdülni. A kormány az egészségüket és biztonságukat féltette. A kisebbségi jogokat csak azért nem adja meg nekünk, nehogy állandóan magunk fölött érez-zük a kisebbségi lét tragikus tudatát. Hadd gondoljuk magunkat a többséghez tartozóknak. Hogy nincsenek jogaink? A többségnek sincs. Csak a kisebbségnek van joga, — de nem a nemzeti kisebbségnek. Az is nyilvánvaló ezek-után, miért emelték fel a hús és kenyér maxi-mális árát. A kormány ettől a tulkiadástól is meg akart kímélni bennünket. Ahhoz pedig kétség sem férhet, hogy a félixfürdői vasuti karambolban a kormány bölcs keze látszik, intő példát akarván adni a könnyelmű polgároknak, akik otthagya nyugodt, békés otthonukat, mindenáron nyaralni akarnak és ilyenformán fölösleges kiadásokba verik magukat. Meghaj-tunk zászlónkat ennyi bölcsesség előtt.

Sztambulinszky „Délszláv Impérium”-ot akart alakítani

Szenzáció okmányt találtak hagyatékában. Egyesíteni akarta Bulgáriát és Jugoszláviát. Görögország ultimátumot küldött Bulgáriának
(Szófia, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Sztambulinszky hagyatékának átvizsgálása alkalmából szenzáció okiratra bukkantak, amely, ha a bennfoglaltak megvalósultak volna, az egész Balkán politikai életének új irányítást szabott volna. Az okmány arról szól, hogy Sztambulinszky elhatározta a federalisztikus délszláv állam megvalósítását.

Az új államszövetségnek „Délszláv Impérium” lett volna a neve

és helyet foglaltak volna benne Szerbia, Szlavónia, Bulgária, Montenegró és Macedónia. A bolgár és a szerb címert egyesítették volna. A délszláv impérium első fejétél Sándor jugoszláv király volt kiszemelve, akit ötévi időközben egy horvát és egy bolgár államfő váltott volna fel. A szenzáció okiratot a hatóságok lefoglalták.

Politikai körökben, amikor az okmány tartalma nyilvánosságra jutott, élénk kommentálások indultak meg. Általános csodálkozást keltett, hogy a délszláv impérium terve Sztambulinszkytól pattant ki, aki pedig tudvalevőleg erős köztársasági érzelmű volt. Egyesek azt hiszik, hogy a délszláv impérium terve Sztambulinszkynek egy régebről származott ideája, amelyet közben elejtett. De az sem lehetetlen, hogy Sztambulinszky osztagyan

egy ilyen impériumot készített elő és megvalósulása esetén

az egész délszláv szövetség áttért volna a köztársasági formára.

Sándor király megválasztása ebben az esetben csak csalóka lett volna Jugoszláviának az államszövetségbe való beolvadására. Hogy hasonló tárgyalások toltak, arról mindenesetre az tanuskodik, hogy Bulgária és Jugoszlávia között Sztambulinszky alatt kitünő viszony állott fenn, amely régtől megdől, mikélyt a parasztszert eltették láb alól.

Kétségtelen, hogy a jugoszláv impériumban egyesülni akaró népek ma a legellentétebb érdekekkel állanak egymással szemben, mert az új bolgár kormány ismét a régi magabizárul és minden külső benyomást elnyomó politikáját folytatja.

Szófia, június 28. A görög kormány tiltakozó jegyzéket intézett Tzankoff miniszterelnökhez a macedóniai bolgár betörések ügyében. Az ultimátumjellegű jegyzék öt napi határidőn belül elégtételt követel, ellenkező esetben

Görögország megszakítja a diplomáciai összeköttetést Bulgáriával.

A minisztertanács elhatározta, hogy a Sztambulinszky-kabinet három tagjának, Turlakoff, Tomoff és Memoloff volt minisztereknek vagyonát az általuk elkövetett visszaélések miatt elkobozza.

Uj adók — április elsejétől

Megjelent a községi adókról szóló törvény visszamenőleges hatállyal. Temetkezési vállalatok városi kezelésben

(Kolozsvár, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Monitorul Oficial” mai számában június 22-iki dátummal megjelent a községi illetékek és adókról szóló törvény, amely a községeknek és városoknak megengedi, hogy költségeik fedezésére a belügyminiszter jóváhagyása mellett különböző adónemeket róhassanak ki. A lakoságnak olyan újabb megterhelése ez, amely alatt sok egzisztenciának össze kell roppannia. Igaz ugyan, hogy a községek csak a lakosok teherbírásának megfelelően készíthetik el az adókról szóló szabályrendeleteket, de a törvény módot ad olyan nagyfokú megadótásokra, hogy a község eljöljárósága, vagy a városi tanács az adók maximumát veheti a szabályrendeletbe és ezzel nemcsak hogy nem fejleszti a várost, hanem kiteszi a visszafejlődés veszedelmének.

Közkertek, piacok és utak

Az új törvény szerint adó róható ki a közkertek, piacok és utak használatáért. Köztisztasági adó fizetendő, továbbá vízdíj és közbiztonsági díjak. A városok monopolizálhatják a temetkezést. *Jogukban van a temetkezési vállalatokat megváltani megfelelő kártalanítás fejében.* Ha a város és a vállalkozók nem tudnának megegyezni, akkor a bírósági döntés mérvadó.

Állatvágások után darabonként egytől huszonöt lei szedhető. Hotelek szobái után napi száz lejnél öttől harminc lej. Butorozott szobák után havi öt-husz lej szedhető. Söröszarnokok, vendéglők, klubok, kávéházak, kerthelyiségek, bodogák, barok, cukrászdák, tejszarnokok, korcsmák száz lej forgalma után nyolc-harminc lej.

Luxusárkereskedők, kézműárosok, ékszerész-és ékszerutáncüzletek, divatkereskedők, szőrme-kereskedők, illatszertárak, porcellánüzletek, butor-kereskedők, szőnyegárusok, műtárgyárusok, luxus férfiszabók, banküzletek, fűzőműhelyek, likőr- és pezsgőgyárak, külföldi és hazai luxusárkereskedők,

női fodrászok, manikűrösök, utazócikkek üzletei, szeszgyárak, nyilvános látványosságok ruhataíri, bombonyárak, csokoládégyárak forgalmuk száz leje után egy lejtől harminc lejig fizetnek városi adót.

A különböző kategóriák

Hirdetési ügynökségek, gyarmatárkereskedések, felszerelési cikkek üzlete, papírüzletek, festőművészek, közörszók, ingatlan ügynökségek, menetjegyirodák, részvénytársaságok, szövetkezetek, irógépraktárak, másolóirodák, vaskereskedések, mezőgazdasági gépek, kertészeti és szőlészeti szerzőmórok raktára, kausucikkek raktára, látászertők, petrolúmpari részvénytársaságok, képeret-készítők, kefe, ernyőgyárak, szerelők, posztókereskedők, magkereskedők, virágárusok, biztosítási részvénytársaságok, élelmezési áruraktárak, lakk, olaj, kémiai műhelyek, sörgyárak, trikoraktárak, turó- és tejfeldolgozó műhelyek, gabonakereskedések, fűrdők, cement, mész, konzervgyárak, heutesek, szikvizgyárosok minden száz lejes forgalom után évente husz lejig adóztathatók meg.

A pálinkafőzőküzemek adója évi kétszáz lej. Kisüstök évi ötszáz lejig adóztathatók meg. A mozdóárusoktól ellenőrzés címén beszédhető fején-kint tizenkettőtől ötszáz lejig.

Okmányok illetéke

A törvény adóskálája intézkedik a különböző okmányok után szedhető illetékekről, amelyek azonban nem sokkal haladják meg a mai díjakat. A válóperekben hozott határozatok bejegyzésének díja tíztől száz lejig.

Minden ujonnan épült egyemeletes ház után négyzetméterenként ötven banitól négy lej az adó. Egy emeletnél magasabb házak ugyanebben az arányban adóztathatók meg. Tatarozás után a város huszonöt lejtől ötezer lejig terjedő adót szedhet. Egyszeri karbáhozás helyiségek szerint négy-

száz lejig adóztatható meg. A közgyűjtő csatornási illetek négyzetméterenkint tiztől ötven banniig.

Temetkezések után a költségek száz lej után ötötől husz lejig. Cégtáblákért évente ötötől ötszáz lejig, idegen nyelven írt cégtáblákért hater ezer lejig van joga a városnak a cégtulajdonost megadóztatni. Magáncégek szolgáló *elegáns libériában* százötől ezer lejig, egyszerű libériában ötszáz lejig. Egylovos bérkocsik naponta tiz lejig, kétlovasok 15-ig. Autótaxik naponta harminc lejig, fuvarosok naponta ötötől husz lejig, társzekerek raksuly szerint napi husztól harmincig. Teherautó husztól harmincig, omnibusz naponta negyven lejig. Autók, biciklik, motorbiciklik évente száz lejtől tizenkétezer lejig, luxuslovak adója száztól ezer lejig terjed.

Egy szolga adómentes

A személyzet után is szedhető városi adó. Egy szolga adómentes, egynél több szolgánál az első után negyven lej, a többiek után fokozatosan ennek a kétszerese. Nagy állatok eladása után az adó ötven banitól száz lejig, kis állatnál tiz banitól ötven lejig. A fürdőzők havonta ötven lejig fizetnek. Klubok, ahol kártyajáték folyik, a játékosok száz leje után harminc lejt. (A pénzügyi kincstár huszszázalékos adóján kívül.) Az utasok is megadóztathatók. A luxusonaton utazók tiz lejjel, az első osztályon utazók nyolccal, a többi utas öt lejjel. Kutyák után évente harminc lejig szedhető községi adó. A luxuskutyák utáni adó évente ötszáz lej. Minden adózó polgár tüzoltóadót tartozik fizetni legalább tiz lejig évente. A háztulajdonosok pedig épületeik értéke után ezer lejenként három lejig. A tüzbiztosítási díjak után száz lejenként egy lej fizetendő.

A kereskedők által az üzletbe hozott vagy az üzletből kivitt áruk értéke után a város tiz lejenként ötven banit szedhet.

A törvény ez év április elsejétől visszamenőleg érvényes.

Üzletáthelyezés

Moskovits Rozsika

(Au bon Marche) szalonját

Wesselényi M.-utca 3.

szám alá, az udvarba helyezte át

* „Olla“ gummí használata feltétlen biztonságot nyújt.

Még seholés soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

öltönyök,

felöltők,

fiuruhák,

1433

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Hirdetmény

A satmari statusquo izr. hitközség kántormetszőt keres augusztus 1-re. Pályázók jóhangu, zeneileg képzett elsőrendű kántorok legyenek, és képesítéssel bírjanak és szigorúan konzervatív életmódot folytassanak. Fizetés: szabad lakás, fél szobor és az itt szokásos mellékjövödelmeken felül megégyezés szerint. Kérelmek másolatokkal felszerelt és kort és családi állapotot is feltüntetett pályázati kérvények alulírott hitközségi elnökhöz címzendők. A meghívottaknak a vasúti költség megtérítetik.

Satmar, 1923 jun. 25.

5800

Princz Ármin, hitk. elnök

Bukarestben felrobbant egy municióraktár

Négy ember meghalt, nyolc súlyos égési sebeket szenvedett. Mardaresou miniszter vezeti a vizsgálatot

(Bukarest, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt megdöbbentő szerencsétlenség történt Bukarest egyik legforgalmasabb városrészében. Eddig még ki nem derített módon egy ekrazittal töltött municiósláda felrobbant és négy embert megölt, nyolcat pedig életveszélyesen megsebesített. A robbanás részleteiről a következőket jelentik:

Tiz óra tájban hatalmas dördülés rázta meg az egész fővárost. Az emberek megdöbbenve találgatták, hogy mi történt. Sokan azt hitték, hogy földrengés rázta meg Bukarest házait és hanyathomlok menekülni kezdtek. A forgalom mintegy varázsütésre megállott. Rémült embercsoportok keletkeztek az utcákon és figyelték a rázkódtatás hatásait. Sokhelyütt valamennyi ablak bezúzódt, néhány a falakat is megrepezítette a detonáció. Nemsokára katonai csapatok jelentek meg az utcán s ekkor tudták csak meg, hogy robbanás történt.

A járőrelők egyrésze csatlakozott a Catszuleröd irányában menetelő katonasághoz, hogy megtudja, mi történt. A municióraktár fallal körülvett udvarán ekkor már hatalmas tömeg gyűzött, amely a katasztrófa áldozatait igyekezett segíteni.

PALESZTINA-MUNKA

Tel-Aviv mint fürdőhely

(Tel-Aviv, június 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tel-Aviv város vezetősége minden eszközzel arra törekszik, hogy a város jövedelmi forrásait s ezzel a lakosság jólétét gyarapítsa. Ujabb plakátokat terjesztettek az országban, amelyek tartalmából közöljük a következő részleteket:

Eddig semmi sem történt az országban a turisztika előmozdítására, úgyhogy ezen a téren is Tel-Avivra várt a kezdeményezés feladata. Óriási pénzbefektetéssel sikerült az Allenby-ut végén levő tengeri strandfürdőt, a mai nivójára emelni. Egész Jaffa és Tel-Aviv területén ez az egyedül kellemes és kényelmes tengeri fürdőzésre alkalmas hely. A város minden részéből tiszta kövezett utak vezetnek az Allenby-utra és a tengerparti Herbert Sámuel-körzóra.

Az utcák villanyvilágítása felszerelés alatt van. A közegészség állapota a lehető legjobb, a betegségek száma és terjedése az utóbbi időben a legminimálisabbra csökkent, maláriának és szembajnak városunk területén nyoma sincs. Az ivóvíz garantált bacillusmentes, jóízű és tiszta. A város vezetősége minden erejével arra törekszik, hogy Tel-Avivot elsőrangú gyógyfürdőhellyé fejlessze, ahol a tenger gyógyító hatásán kívül a modern kényelem minden vívmányában részesüljenek a vendégek. A város minden részéből és a vasutállomástól állandó autobuszközlekedés van a tengerparti fürdőhöz. Legközelebb beállítanak motorcsónak-járatokat sport céljaira s ezzel a tengeri sport bevezetést nyer Palesztinában.

A város tovább halad a fejlődés útján. A különböző városrészek közigazgatási egységbe való tömörítésének nagy akadálya volt a szombat kérdése. Ugyanis a konzervatív lakosság egy része a szombat tárgyában oly követeléseket támasztott, amelyeket a haladók egy része inkvizíciónak tart s így az egységesítés veszélyben forgott. Kook főrabbi lejött Jeruzsálemből, hogy az ellentéteket áthidalja. Az ő formulája a következő: „Tel-Aviv, mint palesztinai zsidó város, egész területén bír a szombat vallási szentsége polgári joghatállyal is a nyilvánoságot illetően.“ De még ezen az alapon sem tudtak megegyezésre jutni. Végül kisorsította a megegyezést a jaffai kerület kormányzójának az a rendelkezése, hogy június 6-án Tel-Aviv város határai végleges megállapítást kell, hogy nyerjenek.

Belátta mindenki, hogy a maga makacságával az első zsidó város gyönyörű fejlődését évtizedekre visszatorítja s ezért mindkét párt elfogadta Kook főrabbi formuláját az egyesítendő város alapszabályaiba. A város

Idéges vezényszavak röpködtek a levegőben, ásók és csákányok vájtak óvatos gyorsasággal a romok közé, amelyek felett még ott terjengett a halál-szagu kénfüst. Az ujonnan érkezőknek egyre riki-több színekkel adták tovább a véres eseményt.

Kiderült, hogy egy ekrazittal töltött láda robbant fel. Tegnap ugyanis hatalmas löszerszállítmány érkezett az erődbe s annak beraktározását egy szakasz munkásra bízták. Az egyik ekrazittal töltött láda, valószínűleg szerencsétlen véletlen folytán, lezuhant az udvar kövezetére és felrobbant. A nagy detonáció következtében a municióraktár melléképületének egyik fala beomlott és maga alá temette a közelében dolgozó munkásokat. Négy embert a légnymás ölt meg. A robbanás helyén többméteres üreg támadt, amelynek aljából két felismerhetetlenül összegegett munkást húztak ki. Eddig nyolc súlyosan sebesült munkás került elő a romok alól, de még többen hiányoznak.

A katasztrófa hírére Mardaresou tábornok hadügyminiszter azonnal autóba ült és kirobogott a robbanás színhelyére. Megtekintette a rombadólt épületet és az áldozatokat. A vizsgálatot Mardaresou miniszter személyesen vezeti.

melletti német kolónia lakói is félték, hogy a végleges határ megállapítása után késő lesz, azért sietve ők is csatlakoztak a városhoz, természetesen a szombati szabályrendelet alapján. Ezzel a város jövő fejlődése biztosnak mondható s ennek köszönhető, hogy a new-yorki állami bank aláírta a Tel-Aviv hitel-szerződését, mely szerint az összes el nem adott kölcsönöcímleteket megveszi a bank. Ebből a kölcsönből fogják fedezni a városi építkezések költségeit.

Uj orosz megbízottat hívnak Lausanneba

Lausanne, június 28. A helyzet nem változott. Tegnap Pelle tábornok, Numblod és Montana megbeszélést folytattak. Oroszországot értesítették, hogy küldje el megbízottját a tengerszoros-egyezmény aláírására.

Piata Unirii (Fötér) 20 szám alatti 200 négyzetméter nagyságu száraz, világos

suterin helyiség
földszinti irodahelyiséggel
azonnal kiadó.

Értekezhetni: Kereskedelmi Hitelintézetnél az emeleten.

Harisnya, keztyű és kötött-
árukülönlegességek
eredeti gyári árban

1894

BLATT

kötött-szövött áruháza
Gluj-Kolozsvár, Fötér 13

Citrom

300 és 360, új vágása, friss, tartós áru

Szardinia

„Roland“ 1/8, 1/4, portugál áru

Szardellagyűrű

(ringli) 1/10, 1/8, 1/6, 1/4, 1/2, „Patria“ olasz gyártmány Szardella-paszták

Megfizet
ezor lej

(Koloz

sitójától.) A

szó is düh

jött a hábo

ságot, ami

mellőlünk.

nagyon és

kejes gyöny

lehetne más

Csak a

gáreberek

ról-napra az

áraihoz auto

szinte heten

Ma már e

amennyi pé

lehetett ebé

A keny

tellenül tart

reggel az öt

kinálták, rá

oda, már egy

rögtön szász

tudja, hol a

Most a

nyári öröml

hihetetlenül

lej között vá

beszélve az

gel megfizet

ságbeli fürd

árak kétszere

málishan kétsz

A fürd

sült el. A

félig, de a

lehet mondar

ország összes

sek, amelyel

penziók és h

néhány fürd

Szovátá

tizezer lejt is

hányan bérel

fürdőigazgató

gesen leszállít

visszahódítani

Buziáson, Má

és a többi er

drágasága mi

romnegyedrés

Az okir

ként. A drága

mint Bustenit

egy évvel me

bére, az idén

hatalmas árak

vendégeket, a

ben az árak

ak el.

Ötvenké

London,

alsóházban, h

raja fogja eme

mokkal a néps

zódést kötni a

washingtoni eg

Viharo

Prága,

ülése rendkív

viselő eskütéte

tüntettek, majd

néppárt és a cs

fliktusra a sor.

Olaszors

Lausanne

delegáció meg

szigetének üg

Olaszországnak

renitását, viszo

ményeket adta

Holtszezon előtt a belföldi fürdők

Megfizethetetlenek az árak. Átlag hat- ezer lejbe kerül havonta egy szoba

(Kolozsvár, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A drágaság valamikor, mint pusztán szó is dühbe tudta hozni az embereket. Aztán jött a háború, az emberek megszokták a drágaságot, ami ugylátszik sohasem fog tágitani mellőlünk. Nagyon hozzánk nőtt, megszoktuk nagyon és néha rajtakapjuk magunkat, hogy kéjes gyönyörűséggel szidjuk, mintha nem is lehetne másképp.

Csak a fixfizetéses és más szegény polgármemberek szeme szalad riadozva végig napról-napra az éttermek árjegyzékén, amelynek áraihoz automatikus pontossággal csapják hozzá szinte hetenként a két-három lejes drágulást. Ma már egy ugorkasaláta annyiba kerül, amennyi pénzt még egy évvel ezelőtt meg lehetett ebédelni.

A kenyér és péksütemények is észrevételentül tartották magukat egyre többre. Egy reggel az ötven banis kiflit hetvenöt baniért kínálták, rá egy hétre huszonöt bani se ide, se oda, már egy lej a kifli. A dohány előkelőbb, rögtön százszázalékos emelkedésen kezdte. Ki tudja, hol áll meg?

Most azután — nyár van — jönnek a nyári örömek. A fürdők szoba- és éttermi-ára hihetetlenül magasba szökött. Kétszáz-háromszáz lej között változik a szobák napi bére, nem beszélve az éttermi árakról, amelyek teljességgel megfizethetetlenek. Ma az erdélyi és okiráltságbeli fürdőkben az éttermi árak a bukaresti árak kétszeresét teszik. Egy napi ellátás minimálisan kétszáz lejbe kerül.

A fürdők horribilis áremelése visszafelé sült el. A kenyérről sehogysem, a dohányról félig, de a nyári fürdőzésről ugy látszik le lehet mondani. Legalább is erre mutatnak az ország összes fürdőhelyeiről beérkező jelentések, amelyek arról számolnak be, hogy a penziók és hotelek szobái teljesen üresek, alig néhány fürdővendég lézeng.

Szovátán például, ahol egy szobáért tízezer lejt is elkértek egy hónapra, alig néhányan béreltek szobát. Ez indította azután a fürdőigazgatóságot arra, hogy az árakat lényegesen leszállítsa és így próbálja a közönséget visszahódítani. Ugyanez a helyzet Tusnádon, Buziáson, Málnáson, Bikszádon, Herkulesfürdőn és a többi erdélyi fürdőkben, amelyek áraik drágasága miatt szokásos fürdővendégeik háromnegyed részét elveszítették.

Az okiráltsági fürdőhelyeken sincs más-ként. A drágaság leginkább a hegyi fürdőkön, mint Busteniben és Szinajában érezhető. Ezelőtt egy évvel még 2000—2500 lej volt a szobák bére, az idén 6—8000 lejre emelkedett. A hatalmas árak teljességgel elriasztották a fürdővendégeket, a fürdőtulajdonosok az utolsó percben az árak jelentékeny leszállítását határozták el.

Ötvenkét rajra emelik az angol légiflottát

London, június 28. Baldwin kijelentette az alsóházban, hogy Anglia védelmi légiflottáját 52 rajra fogja emelni, azonban hajlandó a többi államokkal a népszövetség protektorátusa alatt szerződést kötni a légi fegyverkezés korlátozására a washingtoni egyezmény alapján.

Viharos ütés a csehszlovák parlamentben

Prága, június 28. A képviselőház szerdai ülése rendkívül viharos volt. Stencel német képviselő eskütétele közben a kommunisták hevesen tüntettek, majd elhagyták a termet. Később a tót néppárt és a cseh nemzeti párt között került konfliktusra a sor.

Olaszországnak lett Dedekanezosz-sziget

Lausanne, június 28. A török és olasz delegáció megállapodásra jutott Dedekanezosz-szigetének ügyében. A törökök elismerték Olaszországnak e területekre vonatkozó szuverenitását, viszont az olaszok gazdasági engedményeket adtak.

Telefonzavar okozta a félíxfürdői vonatösszeütközést

Két forgalmi tisztviselőt letartóztattak. A halottak száma hétre, a sebesülteké huszra emelkedett

(Nagyvárad, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A félíxfürdői vasúti szerencsétlenség következtében újabb megállapítás szerint heten haltak meg és huszan megsebesültek. A halottak között vannak: Reich Alfréd bécsi kereskedő, aki nászúton volt feleségével Bukarestben, Váci Gyuláné, Pangrdcz Ida, Dudás Sándorné, Wilkesz Adolf cipőkereskedő, Frölich Adolfné és még egy asszony, akinek a nevét nem tudják.

A szerencsétlenség okának megállapítására kiküldött bűnüldözői jelenté: A szerencsétlenséget az okozta, hogy a gardoi vasúti őrnök a telefonja elromlott és

nem értesíthette a fürdővonatot arról, hogy tehervonatot be kell várnia.

A tehervonat, amelyk Belényes felől jött, azzal az utasítással indult el, hogy a fürdővonat három perccel később és összehalálkozott a tehervonattal.

Kolozsváron letartóztattak egy ékszertolvajnót

Vasiliu Anna, az elegáns bukaresti hölgy

(Kolozsvár, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Régóta körözött vezedelmes tolvajnót fogott el tegnap a kolozsvári rendőrség Vasiliu Anna bukaresti asszony személyében. A megnyerő külsejű, elegáns fiatalasszony réme volt Bukarest ékszerészeinek és amikor a fővárost már végigfosztogatta, Erdélybe tette át a székhelyét. Előbb azonban még egy lopást követett el a Splendid-ékszeráruházban, ahonnan százezer lejt érő aranyeműt vitt el.

A fővárosból egyenesen Kolozsvárra jött, de a bukaresti rendőrség köröző távirata megelőzte s Vasiliu Anna csak megtévesztő felépítésével menekült meg ez egyszer a letartóztatástól. Sietve csomagolt és eltűnt Kolozsvárról. Brassóban az ékszereket eladta negyven-ezer lejért egy ékszerésznek s a pénzen lakást vett magának. Az ékszerész, aki olcsón jutott a pompás ékszerekhez, Bukarestben busás haszonnal tudott rajtuk. Egy bukaresti kereskedő közvetítésével visszakerültek az ékszerek eredeti tulajdonosukhoz. Az áruház rögtön felismerte saját ékszereit. A bukaresti rendőrség csakhamar előkerítette a közvetítőt, aki megadta a brassói ékszerész címét.

Brassóban az ékszerész orgazdaság címén letartóztatták, de százezer lejt kaució deponálása után szabadlábra helyezték. Ő adta meg az ékszeres nő személyleírását, eszerint a keresett tolvajnó huszonnyolc év körüli, szép szöke, magastermetű asszony, elegáns barna kosztümben jár, különös ismertetőjele, hogy balarcán a szeme alatt kis szemölcs van. A pontos személyleírás alapján a rendőrség nyilvántartó albumában megtalálták a tolvajnó fényképét. Ekkor jöttek rá, hogy a Splendid-ékszeráruházat Vasiliu Anna hírhedt ékszertolvajnó lopta meg, amit körtáviratban közöltek az összes rendőrségekkel.

Vasiliu Annának közben tudomására jutott, hogy a brassói és bukaresti detektívek már nyomában vannak. Visszajött Kolozsvárra, ahol letartóztatták. Avram Virgil detektív tegnap este a Demokrácia-vendéglőben teljesített szolgálatot. Feltűnt neki egy elegáns, szöke nő, aki egy fiatalember társaságában mulatott és ő fizetett. Ez felkeltette a detektív gyanúját. Leigazoltatta a költségek asszonyt, aki igazi nevét mondotta be. Avram erre felszólította, hogy kövesse a rendőrségre. A központi kapitányra Vasiliu Anna beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy Bukarestben kilenc, Brassóban három ékszerlopást követett el. Rendszerint úgy dolgozott, hogy a cipősarkát viasszal vonta be s mialatt az ékszerek között válogatott, egy-két darabot a padlóra ejtett, rálépett és az ékszer a viaszba nyomódott. Az elegáns hölgyre senkisé gyanakodott és így könnyűszerrel távozhatott az eltüntetett ékszerekkel, amelyek egy részét Kolozsváron értékesítette.

Csütörtökön reggel Vasiliu Annát vonatra ültették, hogy Bukarestbe vigyék. Alig hagy-

A vizsgálóbizottság megállapítása szerint nyolc kocsi zuzódott össze. Tegnap az egész nap a vasúti személyzet kihallgatásával telt el. A kihallgatásnál jelen voltak: Balossu a pályafentartási osztály helyettes főnöke és dr. Tiberián Sándor a balesetosztály orvosa Kolozsvárról. A kihallgatások eredményeképpen

Pop és Olteanu forgalmi tisztviselőket letartóztatták.

Az eddigi vizsgálat ugyanis bizonyította be, hogy a szerencsétlenségért őket terheli a felelősség.

A katasztrófa áldozatainak temetése tegnap volt Nagyváradon. Nagy tömeg kísérte utolsó útjára az első halottakat. Az áldozatok visszamaradt családtagjai, értesülésünk szerint, kártérítési akciót készülnék indítani a vasut ellen.

ták el a tövisi állomást, az ékszertolvajnó szökést kísérelt meg, de a kíséretében lévő detektív idejekorán észrevette s megakadályozta. A szép Vasiliu Anna ma már a bukaresti ügyészség fogházában ül.

Tefilin

Egy amerikai lapban olvassuk:

Ősz zsidó ember, hosszú szakállal, mellette felesége, állanak a bíró emelvénye előtt.

A bíró angolul:

— A vád ön ellen az, hogy részegeskedik és veri a feleségét.

Az öreg nem érti, Jiddis nyelven megszólal:

— Micsoda bíraskodás! Az emberrel nem beszélnek a saját nyelvén és itélkeznek fölötte. Még halálos ítéletet is hozhatnak ellenem; szép kis igazságszolgáltatás!

Előkerül valahonnan a tolmács, aki megmagyarázza a vádat az öregnek.

— Ezt csak ez a boszorkány találhatta ki — feleli dühösen és fenyegetően emeli fel a kezét az asszonyra.

A bírót most már elhagyja hivatalos komolysága és haragosan, jiddis nyelven mondja:

— Ha még egyszer ilyen jelentést kapok magáról, becsukatom! Szégyelje magát!

A zsidó nyelven elmondott figyelmeztetés fájt az öregnek.

— Nem, bíró uram, nem teszem többé, — a hangja remegett — megfeledektem magamról.

— Többet ne tegye, — szolt engedékenyebben a bíró — ígérje meg nekem ánnapólyesen, hogy nem bántja a feleségét.

— Hisz az eskünek, bíró uram?

— Az imént az egyik percben még tagadta a vádat. Lehet az ilyen ember esküjét komolyan venni?

Az öreg habozott egy kissé.

— Igaza van. Az esküm nem ér sokat. De ide nézzen. Erre fogok esküdni!

És elővett belső zsebéből egy kis zacskót, benne a reggeli imához való kezszereket, a tefilint. Ajkához vette, megcsókolta a lakkos pergament skatulyát.

— Esküszöm, hogy az asszonyt nem fogom verni többet!

— Elengedtem — szolt a bíró szenttelen hangon.

Az öreg ment. Már új felek állottak az emelvény elé. Az öreg visszajött.

— Uram, bíró uram, mondja meg, vajjon összeszidhatom-e asszonyomat ezental. Gondolom, az eskü erre nem vonatkozott.

— Végzetünk — szolt hivatalos komolysággal a bíró és kiküldte az öreget.

Tépelődve ment ki az öreg ember, tefilinjét görcsösen magához szorítva. Az ajtó becsukódott. A bíró minden hivatalos komolyságot félretéve, hangosan föl kacagott.

Anglia visszavonul a Ruhr-kérdéstől

London, június 28. Politikai körök véleménye szerint a szövetségesek közötti tárgyalások veszélyeztetve vannak és valószínű, hogy az angol kormány Poincaré intranzigenciája miatt ebben a kérdésben vissza fog vonulni.

ben, ásök
a romok
a halál
egyre riki-
ményt.
láda rob-
szerszállit-
aktározását
ekrazittal
letlen foly-
felrobbant.
nicióraktár
és maga
unkásokat.
robbanás
nek aljából
ást huztak
kás került
yoznak.
u tábornok
kirobozott
rombadótt
tot Marda-
ek, hogy a
késő lesz,
városához,
ndelet alap-
biztosnak
y a new-
Aviv hitel-
nem adott
t. Ebből a
épitkezések
vnek
et nem vál-
Numblod és
roszországot
bizottját a
alatti 200
z, világos
g
séggel
telintézet-
kötött-
sségek
árban
TT
uháza
ötér 13
n
rtós áru
hia
áru
yürü
lasz gyártmány

Lemondásra szólították fel Bethlent a szocialisták

Peidl Gyula szenzációs beszéde a magyar nemzetgyűlésen. Magyarország területi engedményhez juthat, ha a jelenlegi kormány elhagyja a helyét?

(Budapest, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar belpolitikai életnek izgalmas szenzációja van. Peidl Gyula szocialista képviselő a nemzetgyűlés mai ülésén nyíltan felszólította a kormányt, hogy hagyja el a helyét és adja azt át egy demokratikus rendszernek, mert az ország legfontosabb érdekeit követelik ezt. Peidl indoklásában az európai sajtóban többször megjelent kombinációt említette meg, hogy egy abszolút demokratikus magyar kormánynak a kisanant egyes államai: Jugoszlávia és Csehszlovákia területi engedményeket is hajlandók tenni.

Az a tény, hogy ez a kombináció a magyar parlamentben szóba kerülhetett, arra enged következtetni, hogy a híresztelések nem nélkülöznek minden alapot. Peidl Gyula beszéde minden bizonytalanságot eltüntet, hogy új orientációnak lesz a megindítója.

A magyar nemzetgyűlés mai üléséről, amelyen Peidl Gyula beszéde elhangzott, részletes tudósításunk a következő:

Az indemnítási vita során Peidl Gyula szociáldemokrata képviselő a következő beszédet mondotta:

— A kormány külpolitikáját nem tartom alkalmasnak arra, hogy az országot a mai káosz-ból kivezesse. Nem tartom erre alkalmasnak a belpolitikáját sem. Ezzel a politikával sohasem fog a kormány olyan nyugvópontot jutni, amely alkalmas volna a konszolidáció igaz munkájának megkezdésére.

— Közép- és kelet-európa helyzetére legnagyobb befolyással jelenleg Franciaország van. Minthogy azonban Franciaországot teljesen leköti a német kérdés, Magyarországot ráhagyja a kisanant.

Gyilkosság egy deci pálinka miatt

Hushagyókédi epilógus a törvényszék előtt

(Kolozsvár, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Február 14-én Szászfenesen a szokásos hushagyókédi mulatozás véres családi tragédiába fulladt. Takács János szászfenesi gazda az „asszonyok napjának” öröme (ahogy Szászfenesen környékén a hushagyókédet hívják) két liter pálinkát vásárolt és feleségével együtt bátyjához, Takács Györgyhez látogatott el egy kis iddögálásra. Bátyjánál ott találta Turós Mártont, akit az idősebbik Takács vejéért, Takács Mártonért küldött, hogy igyék ő is.

Mikor így a család együtt volt, nekifeküdtek a két liter pálinkának. Főleg Takács Márton és János fogyasztották erősen az italt, a két másik férfi az asztal végénél beszélgetett. Lassan az alkohol ködött vont a két ivó férfi agyvelejére és hetvenkedő virtuskodásokat rángatott ki belőlük. Előbb csendesen civódtak, majd Takács János egyre ingerültebb lett és erőszakoskodni kezdett Takács Mártonnal. Takács Márton, akinek az önértékét tiszteletére dagasztotta az elfogyasztott pálinka, nem hagyta a maga „igazát” és dulakodni kezdett Jánossal, úgyhogy csak nagynehezen tudták őket megfékezni.

Egy darabig csendben voltak és tovább ittak, míg a pálinka józan értelmüknek utolsó foszlányait is elhomályosította. Takács János újra ingerkedni kezdett Mártonnal. Összesen egy deci pálinka volt még az üvegekben és mikor Takács Márton utána nyult, hogy kiigya, Takács János kikapta a kezéből az üveget azzal: ez hadd maradjon a bátyámnak holnap reggelre. Ezen az egy deci pálinkán újra összezördültek és hol az egyik, hol a másik kapta el az üveget. Végül az üveg csörömpölve a földre esett. Takács Márton erre kiszaladt a szobából, haza rohant és pár perc múlva baltával tért vissza. A házbeliek időközben bereteszelték az ajtót, úgyhogy Takács Márton zárt ajtókra talált. Takács Márton kívülről szidalmazni kezdte Jánost, akit az italos virtusság, bármennyire is tartották vissza a többiek, kivitt az ajtó elé. Alig ért a küszöbhez, amikor Márton baltájával fültövön sújtotta. Takács eszméletlenül esett össze és néhány perc múlva meghalt. Csak a szörnyű gyilkosság után kezdett oszladozni Takács Márton fejében az alkohol mámorja és ébredt rá a szomorú valóságra.

kisanant hangulata viszont Magyarországgal szemben még mindig nem enyhült. Ennek is a kormánya az oka. Hivatkozom itt Masaryk nyilatkozatára, amelyet semmiképpen nem lehet lebecsülni. A mai helyzetünkben nem lehet másról szó, mint hogy az utódállamokban élő magyar kisebbségek sorának javításáról tárgyaljunk.

Nagy zaj bálról: — Vélünk másról is tárgyalnának!

Peidl Gyula (folytatja): — Masaryk azonban azt is mondta, hogy tisztességes okos emberekkel a legkényesebb kérdéseket is meg lehet beszélni. Masaryknak erre a nyilatkozatára a magyar kormány nagyon szerencsétlen választ adott. Nevezetesen ezt: „A kormány legfontosabb feladatának azt tekintti, hogy a trionni békeszerződést végrehajtsa. A kormány nem gondol arra, hogy az elszakított területeket fegyverrel visszavegye.” Heyles. De azt elfelejti a kormány, hogy más lehetőségek is kínálkoznak. Én igenis kimondom: kapni kell minden békés lehetőség után! Még azon az áron is, ha ezért ennek a kormánynak távoznia kell. (Peidl itt nyilván azokra a külföldi sajtóban legutóbb napvilágot látott hírekre gondol, amelyek szerint Jugoszlávia és Csehszlovákia egy demokratikus magyar kormány uralomra jutásáért területi engedményekre is hajlandó. Szerk.) Ha az országnak érdeke, hogy ez a kormány eltávozzék, akkor — efelett nem is lehet gondolkodni. (Óriási zaj.) Senki sem pótolhatatlan. A nép nem kötheti sorsát egy emberhez. Követelnünk kell, hogy a Bethlen-kormány hagyja el helyét.

Peidl beszéde alatt izgalmas jelenetek játszódtak le. A kormánypárti képviselők felemelt öklökkel hadonásztak a szocialisták padsorai előtt. Az elnök végül is kénytelen volt felfüggeszteni az ülést.

Önként jelentette fel magát a csendőrségen és töredelmesen bevallotta bűnét.

A kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa ma tartotta meg a főtárgyalást ebben az ügyben. A berendelt tanúk egyértelműleg azt vallották, hogy Takács Márton derék, szorgalmas munkásember volt, csak ha ivott, akkor volt tárhétel. A perbeszéd után a bíróság kihirdette az ítéletet, amely szerint Takács Mártont emberlét bűntettében mondotta ki bűnösnek és az enyhítő körülmények figyelembevételével három évi fegyházra ítélte. Kötelezte azonkívül a bíróság a vádlottat, hogy az áldozat özvegyének harmincezer lej kártérítést fizessen.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A nagyváradi héber óvoda évzáró ünnepélye. Nagyváradról jelenti tudósítónk: Az itteni héber óvoda, amely Brüll Sándorné-Mátyás Sosanna hozzáértő vezetése mellett működik, tegnap tartotta nagy érdeklődés mellett évzáró ünnepélyét a Kereskedelmi Csarnok dísztermében. A vizsgázók valamennyien komoly héber tudásról tettek tanúságot. A kitűnő Mátyás Sosannának a szülők elismerésüket fejezték ki.

A Tarbut záróünnepélye. Ma délután hat órakor a kedvezőtlen idő ellenére is diszes számú közönség töltötte meg a Tarbut-gimnázium udvarát. Az iskola záróünnepélyt rendezett, amellyel hangulatos befejezést adta az iskolai év munkájának. Az ünnepélyt tornaverseny nyitotta meg, amelynek során a leánytornacsapat héber énekszóval kísért graciózus szabadgyakorlatokat mutattak be. Majd kezdetét vette a műsor, amelynek első része komoly szavalatokból, énekszámokból és kis szindarabokból állott. A komoly műsor egyik fele héberül, másik fele magyarul zajlott le és a növendékek tehetséges bemutatkozása osztatlan tetszést aratott. A műsor másik része könnyed kabarés számokból volt összeválogatva. Műsor után a vendégeket világposta, tombola, szertent, konfetti, buffet szórakoztatta. A záróünnepély a késő esti órákban ért véget.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

— A királyi pár Krakkóban. Varsóból jelentik; A román királyi pár tegnap éjjel Krakkóba utazott. Vitos tegnap bucsubankettet adott Bratianu tiszteletére, amelyen a két miniszterelnök kölcsönösen méltatta a román-lengyel szövetség jelentőségét és a két állam gazdasági összeköttetésének fontosságát. A bankett után Duca külügyminiszter hosszabb meghesztelést folytatott Seida lengyel külügyminiszterrel, a lengyel-román szerződés kimélyítéséről. A királyi pár pénteken érkezik Bukarestba. A király megérkezéssel megszűnik a minisztertanács regensi hatásköre és Duca külügyminiszter átveszi a pénzügyi tárca vezetését Bratianu Vintila távolléte tartamára.

— Szinajában lesz a kisanant konferenciája. Bukarestből jelentik: A kisanant ama régebbi elhatározása alapján, hogy a szövetséges államok félévenként értekezetet tartanak, július hónap második felében Szinajában Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia külügyminiszterei konferenciára gyűlnek össze.

— A pápa a nemzetközi fizetőképességek megvizsgálásáért. Rómából jelentik: A pápa levelet intézet Gasparri bíborshoz, amelyben sajnálatát fejezi ki afelett, hogy trónralépése óta a nemzetközi viszonyok rosszabbodtak. A pápa azt óhajtja, hogy a nemzetközi konfliktusokat keresztényileg vizsgálják meg és így ítéljék meg az adósok fizetőképességét is.

— Meghalt Arion Konstantin. Bukarestből jelentik: Arion Konstantin volt konzervatív párti miniszter és egyetemi tanár tegnap este meghalt.

— Meghalt a nagyváradi zsidó liceum matematikai tanára. Nagyváradról jelentik: Boda Gyula, a zsidó liceum matematikai tanára vérhas következtében csütörtökön meghalt. Az elhunytban a nagyváradi tanári kar egyik legkitűnőbb tagját veszítette el.

— Jóváhagyták a Károlyi-per ítéletét. Budapestről jelentik: Az ítéletábla tegnapi ülésén jóváhagyta a Károlyi-perben hozott elsőfokú ítéletet.

— Cáfolják Masaryk betegségét. Prágából jelentik: A kormány sajtóirodája megcáfolja a Masaryk betegségéről elterjedt híreket.

— Megmérgezték Tichon patriárkát. Budapestről jelentik: Moszkvai jelentés szerint Tichon patriárkát június 16-án börtönében megmérgezték. A patriárka kínos szenvedés után meghalt.

— Hétfőn sztrájkba állanak a pincérek. Kolozsváron a kávéházi és éttermi alkalmazottak és a munkaadók között közel egy hónapig tartó harc után új kollektív szerződés jött létre. A kollektív szerződés azonban még ezideig nem lépett életbe. A pincérek száalékát ugyanis a kiszolgáltattott élelmi- és élvezeti cikkek árához kell hozzáadni, az új uzoratórvény rendelkezése értelmében azonban az élelmiszerek és általában az elsőrendű élelmszükségleti cikkek árát egy bizottságnak kell majd megállapítania. A munkások delegátusai szerdán felkeresték Chirilla munkügyi inspektort, akivel közölték, hogy amennyiben többszöri intervenciójuk ellenére a kollektív szerződés jóváhagyása nem történik meg, kénytelenek lesznek sztrájkbalépni, mert a régi fizetésekkel nem tudnak megélni. A munkügyi inspektor kérésére Utalea polgármester szombatra helyezte kilátásba a döntést. A kávéházi és éttermi munkások értekezletükön kimondták, hogy amennyiben a jóváhagyás szombatban nem történik meg, hétfőn valamennyi üzemből beszüntetik a munkát.

— Jégeső pusztított Bethlen környékén. Bethlenből jelentik, hogy szerdán délután óriási jégeső volt, amely negyedórát tartott. A borsónyi jégdarabok nagy károkat okoztak a vetésben, a városban pedig majdnem az összes ablakokat be-zúzták.

— Kiterjesztik restből jelentik: A kormány továbbra is két fogja követni. A sére a kormány az i terjesztésével fog köz

— Szerencsétlen ban. Aradról jelentik előadásán a lovak m felé száguldottak. A gyorsan revolvert ráz lovakat visszariassza. széksorok felé szaladt Antal iparos szemébe

— Vizórakat ban és az ipartelepe tanács tegnap 1500 határozta el. A vizó nál és az ipartelepek árát a háztulajdonosok ják fizetni és nem hanem azokat a váró és értük a háztulajdó mális bérösszeget f bérleti összeg eléri háztulajdonosok tul benyújtott árajánlat már hirtül adtuk, a Magyar Lampaárügy város tanácsa el is f dös már alá van i órák ellenértékének pestre már át is uta

— Másfél évr ujságirót. Bukarest törvényszék tegnap perét, akit felségser az ujságirót a király másfélévi fogházra ítélte. Az elítélt fele

— Negyvenzeve konyhas lakás felépi évvel ezelőtt az építke szavaztatott meg a pa vezményeket helyezett egymillió lejnél nagy lalatokat, hogy tisztvis lalakat építsen. Ennek lalakat azonban nem t vállalatok elmulasztotta a kisemberek. A város nőki hivatalból kapott gesen indul meg a kis nap alatt hetven ilyen tésére adtak ki enged kívül drága s ezért ez tenek magukon, hogy tagjait. Ennek a takar ban egy ilyen egyszob 40—50 ezer lejbe ker

— Felmentette Ez év elején a Kalota totta rettegésben egy cigány rablóbanda. A annak idején mozgósí őrségét, amely a band a kolozsvári ügyészé azonban megszöktek s telesége Bogdan Róza tek a vádlottak padjá lopás és rablás elköv mai főtárgyaláson a v rótt bűncselekményt nuk a vádlottakban n a bíróság bizonyítéko vádlottakat.

— Egy tizenh sicsra. Belgrádból je elnök ellen merén merénylő egy Raicos akit azonnal letartóz monda, hogy Radic litikai ellenfeleinek engedékenységre aka vát parasztvezérrel s nek nem esett baja.

— Elítélték a ból jelentik: A roja a rojalisták vezérét társait három havi f

— Kiterjesztik az ipari hitelt. Bukarestből jelentik: A „Viitorul“ jelenti, hogy a kormány továbbra is az eddigi deflációs politikát fogja követni. A pénzügyi megszüntetésére a kormány az ipari hitel nagyarányú kiterjesztésével fog közreműködni.

— Szerencsétlenség egy aradi cirkuszban. Aradról jelentik: A Bella-cirkusz tegnapi előadásán a lovak megvadultak és a közönség felé száguldottak. A közönség köréből valaki gyorsan revolvert rántott és elsütötte, hogy a lovakat visszariassa. A golyó a szembenlevő széksorok felé szaladt ki és az ottülő Koncsek Antal iparos szemébe fúródott. Állapota súlyos.

— Vizórátat szerelnek fel a lakásokban és az ipartelepeken. A kolozsvári városi tanács tegnap 1500 vizórának a beállítását határozta el. A vizórátat a magánfogyasztók-nál és az ipartelepeknél helyezik el. A vizórát árát a háztulajdonosok nem egy összegben fogják fizetni és nem is lesz az ő tulajdonuk, hanem azokat a városi tanács oszák bevéradja és értékét a háztulajdonosok havonként minimális bérösszeget fizetnek. Mikor azonban a bérleti összeg eléri a vizóra árát, a vizóra a háztulajdonosok tulajdonába fog átmenni. A benyújtott árajánlatok közül, mint egyben már hírtl adtuk, a legelőnyösebb az Első Magyar Lámpaárugyár ajánlata volt s ezt a város tanácsa el is fogadta. A szállítási szerződés már alá van írva és a városi tanács az órák ellenértékéért kétféle millió lejt Budapestre már át is utalt.

— Másfél évre ítélték egy bukaresti újságíró. Bukarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék tegnap tárgyalta Cocea publicista perét, akit felségvétség vádoltak. A bíróság az újságíró a királyi család megsértése miatt másfélévi fogházra és ötezer lei pénzbírságra ítélt. Az elítélt felebbezett.

— Negyvenezer lejbe kerül egy egyszobakonyhás lakás felépítése. A kormány még egy évvel elzöldít az építkezések előmozdítására törvényt javaslatot tett a parlamenttel, amelyben kedvezményeket helyezett kilátásba és kötelezte az egy millió lejnél nagyobb tőkével rendelkező vállalatokat, hogy tisztviselőik részére alkalmas lakásokat építsenek. Ennek a kötelezettségnek a vállalatok azonban nem tettek eleget. Amit a nagyvállalatok elmulasztottak, azt most helyreállítják a kisemberek. A város periferiáin, a városi mérnöki hivataltól kapott értesülésünk szerint, tömegesen indul meg a kislakások építése. Másfél hónap alatt hetven ilyen egyszobakonyhás lakásépítésre adtak ki engedélyt. Az építőanyag rendkívül drága s ezért ezek a kis építők úgy segítettek magukon, hogy munkába állították a családtagjaikat. Ennek a takarékoságnak ellenére is azonban egy ilyen egyszobakonyhás lakás felépítése 40-50 ezer lejbe kerül.

— Felmentették a kalotaszegi rablókat. Ez év elején a Kalotaszeg vidékét hónapokig tartotta rettegésben egy több tagból álló elvetemült kalotaszegi rablóbanda. A rablóbanda kézrekerítésére annak idején mozgósították az egész járás csendőrségét, amely a banda hét tagját letartóztatta és a kolozsvári ügyészség fogházába kísérte. Innen azonban megszöktek s közülük csak Varga József, felesége Bogdán Róza és Rézműves János kerültek a vádlottak padjára. Az ügyészség többrendű ellopás és rablás elkövetése miatt emelt vádat. A mai főtárgyaláson a vádlottak tagadták a terhükre rótt bűncselekményt és minthogy a beidézett tanúk a vádlottakban nem ismerték fel támadóikat, a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottakat.

— Egy tizenhétéves diák rálőtt Pasicra. Belgrádból jelentik: Pasic miniszterelnök ellen merényletet kíséreltek meg. A merénylő egy Raics nevű tizenhétéves diák, akit azonnal letartóztattak. Kihallgatásakor azt mondta, hogy Radicsnak, a miniszterelnök politikai ellenfeleinek a híve és a merénylettel engedékenységre akarta bírni Pasicot a horvát paraszttöredékkel szemben. A miniszterelnöknek nem esett baja.

— Elitették a rojalisták vezetőit. Párisból jelentik: A rojalista botrányhősök perében a rojalisták vezérért Maurast négy havi, bűntársait három havi fogházra ítélték.

Szombaton döntenek a villamosmű ügyében. Kolozsvár város tanácsa szerdán délután rendkívüli ülést tartott, melynek egyetlen tárgya a villamosmű költségvetésének jóváhagyása volt. A költségvetést a mű ideiglenes vezetője, Roata mérnök a iparügyszállal egyetemben dolgozta ki s azt jóváhagyás végett a városi tanács elé terjesztette. Tekintettel azonban arra, hogy a költségvetés rendkívül nagy megterhelést jelentene a város pénzügyeire, a tanács nem merete magára vállalni a jóváhagyás ödíumát, ezért a pénzügyi bizottság elé terjesztette tanulmányozás és véleményadás végett. A pénzügyi bizottság ebben az ügyben szombaton fog ülést tartani.

— Büntetik a fürdőuzsorát. Bukarestből jelentik: Sásu ipari és kereskedelmi miniszterrendeletet intézett a kerületi felügyelőkhöz, amelyben felhívja figyelmüket a fürdőkön tapasztalható uzsorára és szigorú intézkedésekre utasítja őket.

— A Banca Nationala felmondja a városi kölcsönt. A kormány az év elején a kolozsvári városi tanács indokolt előterjesztésére nagyobb kölcsönt engedélyezett a városi tanács által kimutatott szükségletek fedezésére. A belügyminiszter jóváhagyása alapján a husz milliót kitevő kölcsönt a Banca Nationalától fel is vette s azt különböző kolozsvári pénzintézeteknél helyezte el. A napokban a Banca Nationala különös értesítést küldött. Értesítette a város tanácsát, hogy a belügyminisztérium csak kilencmillió lejt hagyott jóvá s ha a város a már felvett tizenegy millióra a kormány jóváhagyását meg nem szerzi, a bank kénytelen a kölcsönösszeget felmondani s igényét pör útján fogja behajtani.

— Tárgyalják a Schuller-ügyet. Bukarestből jelentik: A „Viitorul“ jelentése szerint Doblescu vizsgálóbíró már elkészült a Schuller-ügy iratainak áttanulmányozásával és legközelebb tárgyalásra tűzik ki ezt a régóta huzódó pert.

— Kiküszöbölik a tankönyvekből a háborus propagandát. Bécsből jelentik: A nemzetközi ligák joggyi bizottsága tegnap azzal a kérdéssel foglalkozott, hogyan lehetne az egyes államok tankönyveiből és irodalmából a háborus propagandát kiküszöbölni. Gróf Apponyi Albert magyar kiküldött javaslatára elhatározták, hogy egy bizottságot küldenek ki az összes háborúviselt országokba, amely a tankönyveket és általában a szellemi termékeket a béke szempontjából át fogja vizsgálni. Dumas francia kiküldött Apponyi javaslatát mellett szólalt fel és így a tervet változatlanul elfogadták.

— Newyorkban négy embert megölt a forgószél. Newyorkból jelentik: A hóhullám után csütörtökön forgószél támadt, amely négy embert megölt. Sokan súlyosan megsebesültek. A házak megrongálódtak, a járművek felborultak, a fákat és a telefonpóznákat a szél ereje kitepte a földből.

— Négy lejtért elzalogosított egy aranyórát. Asztalos Róza és Stefan Anna foglalkozás nélküli leányok tegnap reggel félhétkor besurranáltak az Erzsébet-ut 19. szám alatti villába, melynek egyik emeleti szobájában Radó János orvoszigorló lakik. Bementek a nyitott verandaaftón, állítólag azzal a szándékkal, hogy segélyt kérjenek. Stefan Anna közben észrevette az egyik asztalkán

Heti naptár

5683. Tímuz 16. Szombat.
Szombat beköszöntése: Temesváron 8 óra 30 perc, Kolozsváron 8 óra 20 perc, Brassóban 8 óra 10 perc.
Szombat vége: Temesváron 9 óra 25 perc, Kolozsváron 9 óra 20 perc, Brassóban 9 óra 5 perc.

Szidra: Bálák. A moabiták királya féltékeny szemmel nézte a zsidók transzjordániai térhódítását s mivel fegyverrel nem tudta megakadályozni, a varázsigék nagymesteréhez, Bileámhoz fordult, hátha rossz szóval ártalmat hozhat a népre. De Isten áldással változtatta az átkot.

Háftára: Vehdjá s'érith Jáko. (Michá 5., 6.) Az ellenség ármánykodása a jövőben is hasztalan marad. Jákob maradéka a jóakarata népek termékenyítő harmata lesz, amely nem vár köszönetet. Ellenségeivel szemben mint oroszán a nyájban, amely menthetetlenül pusztítja az utján állókat.

Radó arannyal gravírozott óráját és meg akarta nézni, hány óra, de zajt hallott és Asztalos Róza felszólítására magához vette az órát. A villa kertjéből virágot is loptak, aztán sietve elhagyták a lakást. Az órával később fölkeresték Neumann Mihály kormcsáját, de a tulajdonos gyanusnak találta a dolgot és a két leányt elutasította. Asztalos Rózáék végül egy Nitza Juon nevű favágónak adták el az órát husz lejtért, s viszont egy Székényi-téri csapsszékben elzalogosította négy lejtért, amire egy pohár szeszt ivott. A két leány aztán a virágot is el akarta adni, de rajtavestettek. Egy detektív bekísérte őket a központi kapitányságra, ahol ugyanakkor Radák János feljelentést tett ellenük. Átadták őket az ügyészségnek.

— Záróra: délután 4-kor. Berlinből jelentik: Buerban és Marlban kihirdették a szigorított ostromállapotot. Záróra délután négykor. Két személynél több nem járhat együtt. A záróra alatt a lakások ablakait nem szabad kinyitni.

— Tankönyvinkvizíció egy temesvári zsidó iskolában. Ezzel a címmel az Uj Kelet június huszonkettediki számában cikk jelent meg, amelyben foglalkoztunk azzal a szigorú temesvári tanfelügyelővel, aki államellenes cselekedetnek minősítette az iskolásgyermekek ártatlan mulatságát, hogy könyveikben bajszot, szakállt rajzoltak egyes képekhez. Ma levelet kaptunk a temesvár-józsefvárosi zsidó elemi iskola igazgatóságától, amely annak közlését kéri tőlünk, hogy a cikk megírása és megjelenése az iskolaszék, valamint a tantestület tudta és akarata nélkül, sőt intenciója ellenére történt. A nyilatkozat annak közlésére is kér bennünket, hogy a cikk több adata téves információk alapszik.

— A német operák új főzeneigazgatója. Berlinből jelentik: Bloch Leót, az ismert komponistát, az összes német operák főlé főzeneigazgatóvá nevezték ki.

A ruhrvidéki vállalatok egy része Ausztriába akar áttelepedni. Bécsből jelentik: Itteni nagyiparos körökben az a hír van elterjedve, hogy a ruhrvidéki vállalatok egy része Ausztriába óhajt áttelepedni, hogy üzemeiket zavartalanul folytathassák. A „Neues Wiener Tageblatt“ jelentése szerint az osztrák kormány ilyen irányban már törvénytervezettel is foglalkozik. Különösen olyan exportvállalatokról van szó, melyek főként a keleti országokkal állanak kapcsolatban és amelyek Bécsbe való ideiglenes áttelepedésük által a keleti exportüzlet akadálytalan lebonyolítását akarják biztosítani.

* Kiállítás. A női ipariskola magyar szakosztálya fehérnemű-, ruha- és kalapkiállítását június hó 29., 30- és július elsején tartja meg. Az igazgatóság ez uton hívja meg az érdeklődőket. Ruhaszabászati, rajz, csipkeverés és virágtanfolyamokra jelentkezni kell július ötödikéig. Kiállítás egész nap nyitva, megtekintése díjtalan. A megrendelőosztály teljes fehérneműkatalogyát mutatja be.

Könyvujdonságok!

GISZKALAY JÁNOS
AZ UJ PRÓFÉCIÁK
KÖNYVÉBŐL

VERSEK — ÁRA 60 LEJ

KABBALISTÁK
ÉS CSODATEVŐK

MISZTIKUS TÖRTÉNETEK
ÁRA 24 LEJ

MÁSODIK KIADÁS

Utazásom a szentföldön

PANETH HERMANN UTIJEGYZETEI
SAJTÓ ALÁ RENDEZTE SZABÓ IMRE
ÁRA 8 LEJ

Az Uj Kelet könyvosztálya Cluj
Strada Baron L. Pop 10

Kandia legfinomabb
csokoládédessertjei:

„Yvonne“
„Osmana“
„Aranydollár“

most kerültek forgalomba.
Darabonként is kaphatók.
Mindenütt csakis ezeket
kérje. 1556

KUN MÁTYÁS FIA
1516

műköszörős,
késes, látszerész,
műszerész

Cluj, Galea Victoriei
(v. Kossuth Lajos-u.) 2

Cégváltozás miatt

a raktáron
levő papír-, rövid-
és galanteri áruk ki-
árusítása meg-
kezdődött

Erdélyi és Kovács cégnél
Cluj, Strada Regina Maria 37 (volt Deák Ferenc-u.)

Nagy- és kiskereskedők
figyelmébe!

TELJES VAGONRAKOMÁNY

C É R N A

G A R. 4 0 0 J D S.

MARKA ÉRKEZETT

Landesmann & Weisz
cérna- és pamutáru importőrökhöz
Cluj, Uránia-palota

Eladások mindenkor a legelőnyösebb napi árak
mellett történnek. Kérjen árajánlatot!

Közgazdaság

A Banca Natională közgyűlése. A Banca Nationala augusztus 28-án tartja rendkívüli közgyűlést, amelyre az előkészületeket már megtette. A bank tiszta nyeresége kétszázmillió lej körül van.

Az erdélyi bankszindikátus. Néhány hónappal ezelőtt az erdélyi bankok akciót kezdtek egy szindikátusban való tömörülés érdekében. A bankok annakidején meghívták Gyárfás Elemér dicsőszentmártoni bankigazgatót, tegye meg a szindikátus létrejöttét szolgáló lépéseket. Gyárfás Elemér a napokban Bukarestben járt, ahol Gerometta kiváló közgazdással tárgyalt. Gerometta volt az a szakember, aki a román bankok szindikátusának alapszabályait készítette el és minden valószínűség szerint az erdélyi bankok tömörülési akciójába őt is be fogják vonni.

A termésrendelet nem július elsején lép életbe. Bukarestből jelentik: Ujabb intézkedések szerint a termésrendelet életbeléptetését elhalasztották. Az életbeléptetés napját nem a miniszter, hanem a megyék prefektusai fogják a szükséghez képest megállapítani. Erre azért volt szükség, nehogy a régi búzát a fölemelt új áron értékesítsék. Kolozsvárra és Kolozsmegyére a prefektus augusztus elsején lépteteti életbe az új termésrendeletet.

Jó répatermésre van kilátás. Bukarestből írják: A cukorgyárosok szövetsége a napokban tartotta meg közgyűlést. Az ügyvezető elnök ismertette a szövetség működését és hosszabb jelentésben számolt be a romániai cukortermelés helyzetéről. A szövetséghez érkezett jelentések alapján megállapította, hogy az ideai cukorrépatermés olyan jó kilátással kecsegtet, hogy a jövő évben sikerül a piacról a külföldi árut kiszorítani és a szükségletet belső termésből fedezni.

Állami hitelt a mezőgazdáknak. A mezőgazdasági termelés fokozása végett a kormány elhatározta, hogy a mezőgazdáknak állami kölcsönt folyósít. Erre vonatkozólag az intézkedések már meg is történtek. A kölcsönt arra illetékeseknek a földhitelintézet fizeti ki.

Meghosszabbították a tarifakonvenciót román árukra Görögországban. Bukarestből jelentik: A román külügyminisztérium értesítette a pénzügyminisztériumot, hogy a görög kormány 3 hónappal — június 13-tól szeptember 31-ig — meghosszabbította a Romániából Görögországba exportált áruk számára eddig érvényben volt tarifakonvenciót. A pénzügyminiszter ilyen értelemben értesítette a vámvezérgazgatóságot.

Rendeződik a tűzifaellátás ügye. A tűzifaellátás ügye még mindig erősen foglalkoztatja Erdély közvéleményét. Bukarestben kedden és szerdán a hetes tűzifabizottság Groza Péter elnökletével és Fésüs György előadó jelentései mellett permanens üléseket tartott. A bizottság erőlyesen cáfolja a bukaresti lapoknak azt a híreit, mintha az erdélyi fások nem tettek volna eleget vállalt kötelezettségeinek. A tűzifabizottság kiemelte az összes tűzifára vonatkozó adatokat, amelyek szerint az Erdélyi Faegyesület hajlandó kedvezményes áron huszonöt ezer vagont a CFR. rendelkezésére bocsátani, huszezer vagont Bukarest ellátására és ötezer vagont a hadsereg javára. A CFR. tudvalevőleg rekompenciációkat ígért. Ezeket a feltételeket azonban a kormány nem engedélyezte. A talpa kivétel sem, noha a CFR. vezérgazgatósága írt a minisztériumnak, hogy bizonyos talfamennyiség — a belső szükséglet megkärösítése nélkül — exportálható. Jahoda Károly, a Faegyesület igazgatója, aki ma érkezett vissza bukaresti utjáról, kijelentette, hogy a Faegyesület, dacára hogy áldozatot kell hoznia, hajlandó az említett feltételeket elfogadni csak azért, hogy a faüzemekben zavar ne álljon elő, hogy a fatermelők vágási engedélyt kapjanak és a fölsőleges fát szabadon értékesíthessék. Az együttes ülésen Groza elnök meggyőzni látszott az illetékes köröket Erdély áldozatkészségéről. A tűzifaexport szabaddátételéről Bukarestben annyit tudnak, hogy a CFR. vezérgazgatósága saját felelősségére megengedte a június 21-ig megrakott vagonok kivételét. És pedig azért, minthogy nemzetközi megállapodás szerint

a ki nem vitt áruk vagonjéért negyven frank pönalét kell a CFR-nek fizetnie. A vámhivatalok azonban nem engedték át a vagonokat és eddig nem jött értesítés, vajjon a határokon összerolódott nagy famennyiségek kijutottak-e az országból.

A mai valutapiac

Gyengül a lej. Zürichben javul, belföldön esik a magyar korona. Ingadozik a francia frank (Kolozsvár, június 28. Az Uj Kelet tudósítójától) A lej a zürichi nyitásnál megtartotta a 295-ös árfolyamát, a zárlatnál 290-re gyengült. A magyar korona Zürichben 650-ról 675-re szilárdult. Ez azonban a belföldi pénzpiacra semmi hatással nem volt. A francia frank 3455—3430 között ingadozik Zürichben, ami a belföldi pénzpiacra bizonytalanságot idéz elő.

Irányzat: Lejben ingadozás, márkában, magyar koronában esés.

Június 28-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

4700—4800 külföldi magyar koronát,
6900—7000 belföldi magyar koronát,
8.54—8.55 francia frankot,
2.90—2.91 svájci frankot,
0.51—0.51¼ dollárt,
11.60—11.61 olasz lírát,
69500—70000 német márkát.

Valutapiac június 28-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1190, London 894, Newyork 196, Róma 870, Zürich 3480, Prága 585, Bécs 29.00, Budapest 295, Berlin 14½.

Bukarest. Valuták: Márka 24—, léva 195, török lira 115, font sterling 950, francia frank 1210, svájci frank 35, lira 890, drachma 500, dinár 200, dollár 198, Napoleon 700, osztrák korona 31, magyar korona 185, cseh korona 590, lengyel marka 23.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 41—38, Newyork 561½—561¾, London 2587—2588, Páris 3437½—3430, Milano 2485—2484½, Prága 1679—1679, Budapest 6.75—6.75, Belgrád 630—625, Bukarest 295—290, Varsó 50—54, Bécs 78½—78¾, Bécs lebélyezett —.

Berlin. Zárlat: Róma 6725, London 690000, Newyork 150000, Páris 9250, Zürich 26750, Bécs 2125, Prága 4550, Budapest 1850.

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R.-T.

CLUJ—KOLOSZVÁR, PIATA UNIRH (VOLT FÖTÉR) 20 SZ.

elvállal
a külföld bármely piacára
kifizetéseket

napi vagy fix áron, vásárol devizát és effektív valutát a legelőnyösebb feltételek mellett

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

A makrancos hölgy

(A munkásciklus hatodik előadása)

A Makrancos hölgy Shakespeare egyik legbecsültebb, de egyuttal egyik legbiztosabb színpadi sikerű darabja. A Shakespeare-darabok közül még ma is ezt a durva vigjátékot viszik a leggyakrabban színpadra és a közönség talán mind közül ezt tudja a legjobban élvezni, élénk mebotránkozására a hivatalos műtészetnek. mely annyira rossznak, sekélyesnek és Shakespeare-telennek mondja, hogy a legmervadobb Shakespeare-kutatók még azt is kétségbe vonják, hogy a nagy brit írta volna. Az iskolás dramaturgia szemüvegén nézve a darab valóban nem más, mint burleszk és vaskos valószínűségek lazán összefüggő jelenetsorozata. És az egészben semmi mélyebb világmeglátás, semmi shakespearei életbölcesség és még a szójátékok is laposak. Azonban Shakespeare darabjainál egyet hohase szabad szemelől téveszteni — és ez az az, amit a tudományos kirtika eddig még nem tudott észrevenni.

Shakespeare minden darabján és jellemén bizonyos álomszerűség vonul végig. Ez magyarázza meg azokat a szembetűnő jellegzetességeket, melyeket a Shakespeare-magyarázók eddig olyan hiába igyekeztek megértetni. Csak egy zseni vagy az álom tud olyan zseniálisan hülye lenni, mint Zuboly, csak az álom tud olyan tökéletes gazembert meg-

testesíteni, mint III-ik kétéleti, hanem megáltséket. És az álomban az, hogy Csehország a hogy Hamlet minden amíg bele nem bukik. a megtestesítés ereje Zubolyban a zseniálisan ban a zseniálisan tök ban a zseniálisan tök Ezek az álomsze lak útköznek ki a Mán is. És Shakespear Mint néhány más dar mondja, hogy álom azért helytelen az az hogy a Makrancos h kihagyják az előadás talos idézet szerint n darab cselekvényével. a legzorosabb pszich vele és csak az előjár érteni az egész dar együtt. Ebben az elő hogy egy jókedvű lon tökéletesen részeg és teti a palotájába, a s kor a szegény üstföld cselédség áll rendelkez nem tudja mire vélni cselédség folytatja a ő mindig főr volt és is üstföldöző lett voln egy színésztrupp. A hogy az üstföldöző m A színészek a Makra már meg tudjuk érte gát, valószínűtlensége jait. Hiszen álomról valami éberálomról: álmodó üstföldözőt tette rosszul a kolozs fogadott szokás alapj játékok. Ettől eltérte leppen jó volt. A sz játszó művészet mag

K
az erde
Cluj
Strada
Baron L. P
No. 10.

Minden
megh

tesztisíteni, mint III-ik Richárd. Shakespeare nem játékos, hanem megálmodtatta a nézővel a történeteket. És az álomban semmiféle valóságos nem. Sem az, hogy Csehország a tenger partján van, sem az, hogy Hamlet minden látható ok nélkül tévovázik, amíg bele nem bukik. És az álom minden vonalat a megtestesülés erejével és szélességével mutat: Zúolyban a zseniálisan tökéletes hűlyét, Romeóban a zseniálisan tökéletes szerelmet és Cordeliában a zseniálisan tökéletes jószágot.

Ezek az álomszerűen egyoldalú és éles vonalak utköznek ki a Makrancos hölgy minden alakján is. És Shakespeare ezt nem is burkoltan teszi. Mint néhány más darabjában: itt is nyíltan ki mondja, hogy álomlelátásokról van szó. Eppen azért helytelen az az általános szinpadai gyakorlat, hogy a Makrancos hölgy ugynevezett előjátékát kihagyják az előadásból, csak azért, mert a hivatalos idézet szerint nincs összefüggésben az egész darab cselekvényével. Holott éppen ellenkezően: a legszorosabb pszichológiai összefüggésben van vele és csak az előjátékot keresztül tudjuk megérteni az egész darabot minden darabosságával együtt. Ebben az előjátékban ugyanis az történik, hogy egy jókedvű lord fölszed az ut porából egy tökéletesen részeg és mélyenálvó üstföldözöt, elviteti a palotájába, a saját ágyába fekteti és amikor a szegény üstföldöző fölébred, főúri ruhák és cselédség áll rendelkezésére. Az üstföldöző először nem tudja mire vélni a dolgot, de a lord és a cselédség folytatja a tréfát: beléje beszélnek, hogy ő mindig főúr volt és csak álmodta azt, hogy valaha is üstföldöző lett volna. Véletlenül arra vetődik egy színésztrupp. A lord rögtön odarendeli őket, hogy az üstföldöző mulattatására játszanak valamit. A színészek a Makrancos hölgyet adják elő. Így már meg tudjuk érteni a darab minden hiányosságát, valóságosságait és jellemeinek éles kontúrjait. Hiszen álomról van szó, jobban mondván valami éberálomról: a magát grófnak hívő éberálmodó üstföldözöt mulattatják a színészek. Ezért tette rosszul a kolozsvári színház is, hogy az elfogadott szokás alapján szintén kihagyta az előjátékot. Ettől eltekintve viszont az előadás megképebb jó volt. A szereplők mindannyian a színjátszó művészet magaslatán állottak olyannyira,

hogy teljesen el tudták feledtetni a kellő diszleték hiányát. Elsősorban Tárayt kell megemlíteni. Megragadóan erőteljes, férfias Petruccio volt, állandóan a darab központjában állott és nemes deklamációjában szinte megelevenedett a nehézkes verses beszéd. A címszerepben mindenben méltó partnere volt Poór Lili. Igazán, nem lehet mindegyik szereplőt annyi dicsérettel elhalmozni, mint amennyit a tegnapi előadás után megérdemelnének. Így csak a neveket említhetjük föl: Cselle Lajos, Mihályffy, Oláh, Péthely, Forgács, Leövey, Lszó, Berki, Nagy Gyula mind méltók voltak a Shakespeare-esthez. A nőszereplők között Táray Böske nagy feltűnést keltett Bianka szerepében. A fiatal színésznő nehéz feladatot vállalt magára, de kifogástalanul oldotta meg és szép organuma, tiszta beszélmódora nagyon jól érvényesült a Shakespeare-estén. Telt ház nézte végig az előadást és mindenki nagyon jól érezte magát. (g. j.)

Heti műsor

Péntek: Hermelines nő. (Tolnay Andor vendégjátékával. Operettujdonság először. Bérlet-szünetben. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 455.)

Szombat délután 3 órákor: Bucsukeringő. (Tolnay Andor vendégjátékával. Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 456.)

Szombat este 8 órákor: Hermelines nő. (Tolnay Andor vendégjátékával. Operettujdonság 2-odszor. Napi bérlet 150. szám C. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 457.)

Vasárnap délután 3 órákor: Liliom, egy csirkefogó élete és halála. (Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 458.)

Vasárnap este 8 órákor: Hermelines nő. (Sümei Ödön fellépésével. Operettujdonság 3-adszor. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 459.)

Hétfő este 8 órákor: Hermelines nő. (Operettujdonság 4-edszer. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 460.)

A színházi iroda hírei

Hétszer adták a Magyar Színházban azt a mulatságos, erősen pikáns és szellemes bohózatot,

melynek címe: A fenevad. Most a berlini 300-adik előadás után kipattant, hogy a darab szerzője tulajdonképpen nem spanyol, hanem német író, Lothar Rudolf. A jöve hétre ismét kitűzték A fenevad (Zsivány) előadását és pedig most nem éjjeli előadásként, hanem rendes 8 órákor kezdődő esti előadásként fog színrekerülni, hogy azok is élvezhessék, a kik az éjjeli előadáshoz nem szoktak eljánni. — Minden estére a Hermelines nő van kitűzve. Pénteken és szombaton a férfi főszerepet Tolnay Andor, a nagyváradi színház énekes bovivántja, vasárnap Sümei Ödön, hétfőn pedig Takács Mihály fogja játszani. A címszerepet minden este Kolbay Ildikó énekl. Jegyek mind a négy előadásra válthatók. — Kivételesen szombaton délután is lesz előadás a Magyar Színházban. Strauss operettje, a Bucsukeringő fog színrekerülni olcsó helyárrakkal, Tolnay Andor vendégjátékával. — Vasárnap délután Molnár Ferenc darabja a Liliom, egy csirkefogó élete és halála kerül színre, szintén olcsó helyárrakkal és Táray Ferencel a főszerepben.

SPORT

A vasárnapi mérkőzés bírása. A vasárnap eldöntésre kerülő Cseh—Román nemzetközi válogatott mérkőzést Semmann László bíró fogja vezetni.

A magyar válogatott Szlovénzkóban. A magyar válogatott csapat két mérkőzést játszik Szlovénzkóban, június 29-én Kassán, július 1-én pedig Pozsonyban a város válogatottjai ellen.

A temesvári Kadimah házi birkózóversenye. Szombaton este rendezte a temesvári Kadimah házi birkózóversenyét, meglepő szép eredménnyel. Weinberger Gyula, az egyesület birkózó-szakosztályának vezetője, dicséretreméltó agilitást fejtett ki a siker érdekében, mely minden várakozást felülmúlt. A huszonnégy indulóval három súlycsoportba osztott verseny részletes eredményei: **Légsúly:** 1. Goldstein, 2. Funk, 3. Kleitsch. **Pehelysúly:** 1. Mártonfi, 2. Schunk I., 3. Lovász. **Könnyűsúly:** 1. Szalay, 2. Fuchs I., 3. Fuchs II.

nyolcvan frank...
A vámhivatalok...
határokon össze...
kijutottak-e az...
piac...
belföldön esik...
francia frank...
Uj Kelet tudósító...
megtartotta a...
290-re gyengült...
0-ról 675-re szilár...
pénzpiacra semmi...
bank 3455—3430...
a belföldi pénz...
márkában, ma...
tek Kolozsvárt...
magyar koronát...
magyar koronát...
ankot...
ankot...
rát...
márkát...
28-án...
1190, London 894...
Zürich 3480, Prága...
5, Berlin 14 1/2...
árka 24—, léva...
erling 950, francia...
lira 890, drachma...
3, Napoleon 700...
korona 185, cseh...
Berlin 41—38...
on 2587—2588...
35—2484 1/2, Prága...
6-75, Belgrád 630...
arsó 50—54, Bécs...
5, London 690000...
Zürich 26750, Bécs...
850.

NTÉZET R. T.
VOLT FÖTÉR) 20 SZ.
piacára
t
zát és effektív va...
telek mellett
VÉSZET
hölgy
ik előadása)
espeare egyik leg...
legbiztosabb szin...
peare-darabok közül...
éket viszik a leg...
zónság talán mind...
lvezni, élénk meg...
művészetnek, mely...
s Shakespeare-telen...
adóbb Shakespeare...
onják, hogy a nagy...
aturgia szemüvegén...
ás, mint burleszk...
zán összefüggő jela...
nmi mélyebb világ...
életbölcesség és...
azonban Shakespeare...
d szemelől téveszteni...
s kirtuka eddig még...
rabján és jellemei...
egig. Ez magyarázza...
egzetességeket, ma...
ők eddig olyan hiába...
y zseni vagy az álom...
nni, mint Zúoly...
tes gazembert meg-

KADIMA=NYOMDA

az erdélyi zsidóság közintézmény jellegével bíró vállalata

Cluj,
Strada
Baron L. Pop
No. 10.

Szombaton és zsidó ünnepeken zárva

Mindennemű kereskedelmi és hivatalosnyomatványt, időszakos folyóiratokat, meghívókat, névjegyeket szépen, izlésesen, olcsón és a leggyorsabban készít

Szombaton és zsidó ünnepeken zárva

Bármily terjedelmű héber nyomtatvány készítését is vállalja

A legdusabban felszerelt héber nyomda egész Erdélyben!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szóig — 20 lei. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegkötséget fizetendő.

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat:

- körleveleket
- cégekártyát
- levélpapírokat
- számlát

legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készíti a Kadima-nyomda Rt.

Gyalu nagyközségben, piac mellett, fűtőcában ujonnan épült 3 szoba, konyha, üzlethelyiség, raktár, pincék, istálló, udvar 10—15 évre kiadó. Bármily üzleti célra igen alkalmas. Bérlet megbizást kapna ugyanazon helyiségben elhelyezett poharazási italmérési engedély kezelésére. Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. 5782

Italszakmában jártas agilis utazót keresünk. Bihar, Arad, Temes, Krassószörény- és Hunyadmegye területére, Bogaza likörgyár, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. 5783

Eloszerélném belvárosi két szoba és mellékhelyiségekből álló lakásomat külvárosi kertes lakással. Választ „Ráfizetek” jelígre a kiadóba kérek. 5803

Internátusnak megfelelő villa vagy ház kerestetik megvételre. Cím a kiadóban.

Szülők figyelmébe! Román, német és latin nyelvből javítóvizsgára előkészítők. Román magánórákat adok. Svéd-torna és vívótanfolyamot tartok tanulóknak és felnőtteknek július 1-étől. Beiratkozni lehet hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 6—8-ig az unitárius kollégium tornatermében. László Gyula tanár 5795

Gyógy-növényeket
kőrisbogarat és anyarozsot vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Jozsa 2. 5802

Teljesen új üzletberendezés, papír-, csemegekereskedésnek alkalmas, eladó. Azonnal átvehető. Malom-u. 18. 5805

Idősebb ékszerművelés, ki láncszítésben is jártas, azonnal beléphet Ungár-aranyművésés vésnökhez, Máramarossziget. 5804

200—300.000 lejellel társat keresek vidéki városban, villanyerőre berendezett paplangyáramhoz. Cím a kiadóhivatalban. 5794

Megnyílt a báuzai **שן מרטה** vendéglő. Tulajdonos Spitz Jenő. 5801

Őnálló német-magyar levelező, gépirást, magyar-német gyorsírást perfektül tud, azonnalra állást keres. „Kötő munkaerő” jelígre a kiadóba.

„Barzel” Cluj-Kolozsvár, Pinta M. Vt. 13
Fierarie 1480 Vasúti Telefon 10-49.

Telefon interurban: 2-13 ELSŐ SÜRGÖNYCÍM: Juvaere Cluj ERDÉLYRÉSZI

ÉKSZERÁRUGYÁR
Cluj-Kolozsvár, Cal. Regele Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 19

Van szerencsénk t. vevőinket értesíteni, hogy gyár és iroda-helyiségeinket

Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-u.) 19 sz.

alatti saját telepünkre helyeztük át. Kérjük nb. megbízásainkkal továbbra is felkeresni, melyeket most még fokozottabb pontossággal teljesítünk. Lloyd 607 1368

Longines 7 nagydíj irodába és utazásra

Nyugágyat bukktából kartámlákkal és lábtartóval, vászon nélküli 170.—, extrakivitel 250.—, vászonnal 350.—, extrakivitelben 430 lej beklidése ellenében legszolidabban szállít nagyban is: Weisz Kálmán Craiea-Mare (Nagyvárad), Nagyplactör 10

120 HP Langfelder gyártmányu compand condensatoros stabil gőzgép,
10 HP Máv. gyártmányu gőzlokomobil, Magyar Motor- és Gépgyár gyártmányu hidraulikus olajprés, 8-4 HP benzínmotor, Rádiószíták nagy teljesítménnyel, felvonók, raktárról azonnal szállíthatók. Hoffmann Sándor okleveles gépészmérnök gépműhelye, Cluj-Kolozsvár, Strada Săculască 2. szám

DIANA
fürdő és vizgyógyintézet

szénsavas-fenyőkivonat, kén, só, villany, hőlép, nap stb. stb. fürdőkkel. —

Praktizierter Kantor
mit hohe schöne Bariton-stimme, Musikalisch gebildet, fähig Chorstudien und Leitern, mit schönem Vortrag, Gefügel Schächter mit Kabolo von Orth. Rabbiner, guter Balkore ist im notfalle fähig Religion-unterrichten, Verheiratet, 29 Jahre Alt, sucht passenden Posten unter adresse Hermann M. Fágáras, Str. Aran Pumnul 1. 5798

CLUB TRANSATLANTIQUE

első és legnagyobb francia hajóstársaság

Luxusgözösök

Newyork, Cuba, Mexico-ba stb.

Bukarest, Páris, Havre utvonalon át.

Vezérképviselőt Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajuttók. Lloyd 1637 1541

Budapest Berlin

GYERMEK ÉS SPORT-KOCSIJAI NAGY KÉSZLET MIATT MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRBAN

FISCHER ALBERT ÉS TÁRSA
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 61

Berlin Budapest

Legmodernebb kisautó, 1923 modell, négyüléses

Ego-Automobil

raktárra érkezett Emil Blagához, Cluj-Kolozsvár

Telefon 31. **Ládagyár** Flórizlet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétszedett részeken megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb nappi áron 1381

Sajovics és Lebovits fatereskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernaui (volt Kajántól-ut) 1 szám

Mégis csak legjobb a

„RASOL IDEAL”
késnélküli borotváló por, amely az ország legrégibb gyártmánya

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/2 és 1/4 kilogrammos szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kilogram vétel franco-franco lei 130.—, kisebb mennyiségben lei 30.— kilogramonként. Hozzávaló csontkés darabonként lei 17 és 25

Óvakodjunk az ártalmas összetevőtelekből összeállított utáztatoktól. Csak az „Ideal” félfűrésű a valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.

Reszling József todrász
Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

Főelárusítóhelyek:
Glanczmann Adolf, illatszertár, Sighetul-Maramures
Rosenzweig Jakab, illatszertár, Dej
valamint minden drogériában kapható.

SZERKESZTŐHIVATAL
Cluj, Kolozs L. Pop (Brassay-utca)
Telefon: 5 és kiadóhivatal Zs. N. Sz.

A kéziratok szerkesztéséért a kiadó felelős.
Cluj-Kolozsvár

Az a háboru befolyásait a hajók akadályozza szárazföldi feledkeztek. éri keserv nap, hogy fel ne robban egész Kelemező, ahol mellett sem ultimátumok üzenetek fo de mert it öket az utb örökké feny emberiségre.

Most a egy akna. nek az első mentumai vononyodalom még mindig sem tartják kormány bé ható volt, jobbra tolód nitja a szom is érkezett zett élénk amelyet bol szág ellen. a nagydobra v sérelemnél s musban kell alakulás alap mok között jában veszély már tagadni és Románia s a belgrád ságra hozta Jugoszlávia szemben új egészen figyelások vannak

Csehszl lett van, a rendezkedése fegyverbarátság tika már rég vonzódást és királylátogatás tik Prága é A nyílt tribün külön szövevénye is abb ország belép feszítéseket nem véletlen elnökei és kiban éppen kozásra, hogy ségbe kovács vétséget. Ju elzőleg tap